

O PŘIPRAVENOSTI UČEDNÍKŮ

Převod materiálu
Marta Sedláčková
Pořadí v lekci
25

Žalm 46,2 - 3- Bůh je naše útočiště, naše síla, pomoc v soužení vždy velmi osvědčená. Proto se bát nebudeme, byť se převrátila země a základy hor se pohnuly v srdci mořích.

Liturgické čtení-L 12,35-40

Klíčové pojmy, dobové a textové souvislosti:

Přes jistotu, že v Ježíši Kristu přišel Mesiáš a s ním i království Boží a začátek nového věku, očekává Nový zákon zjevení tohoto království v moci a začátek „budoucího věku“. V tom budoucím království bude Ježíš se svými učedníky slavit novou věčnou (srv. Lk 22,18), jejíž předjímku je poslední Ježíšova věčnou s učedníky. Ohlášení blízkosti Božího království má ale pro Ježíše i první křesťany zcela jiný dosah, než aby se z něho mělo určovat datum konce světa. I když Ježíšovi současníci, první generace křesťanů, zřejmě věřili v bezprostřední blízkost Ježíšova příchodu, důležitost příchodu nebo návratu Ježíše Krista spočívá ve skutečnosti, že se v plnosti zjeví to, čeho je už dosaženo, co je naplněno a dokonáno v době prvního Kristova příchodu. Proto je také pointa evangelijních podobenství i apoštolských kázání o Kristově příchodu mnohem spíše v nárocích, které klade očekávání na něho, než v líčení způsobu, jakým k příchodu Pánů dojde. Ježíš mnohokrát upozorňuje na nemožnost rozpoznat okamžik jeho příchodu a na nezbytnost očekávat ho v bdělosti a modlitbě.

- **buďte připraveni** (dosl. ať jsou vaše bedra přepásána) – odkazuje také k veliké noci vyjití z Egypta (srv. Ex 12,11). **Bdělost**, která je spojena s **vytrvalostí** (srv. hořící lampy v podobenství o deseti družích – Mt 25,1nn) a znamená **zodpovědné spravování** svých věcí (Lk 12,42nn) je postoj připravený očekávání posledního času ve víře.

- **nepřítomnost pána** domu v podobenstvích ukazuje k situaci církve, která žije v době mezi dvěma Kristovými příchody. Lukáš v knize Skutků líčí počátek této doby, kdy není Ježíš viditelně přítomen, je v „nebi“ a působí skrze Ducha svatého v souvislosti se vznikem církve, jejím prvním rozšířením a ideální podobou.

- **v domě, kde čekají na pána** vracejícího se ze svatby, mají bdět podle Lukáše všichni služebníci, nejen vrátný (srv. Mk 13,34). Čekají po dobu tří nočních hlídek (podle židovského rozdělení noci) až do rozednění. Této vytrvalosti se dostane odměny po příchodu pána domu. Hostina, kterou pán uspořádá pro své služebníky a sám se přitom stane jejich služebníkem, je vyvrcholením podobenství a dává věrnému a vytrvalému čekání služebníka smysl. Hostina, kterou čekáme v Božím království s Ježíšem jako hostitelem, vnáší do našeho čekání kromě výzev k bdělosti a věrnosti taky prvek naděje a radosti. Na příchod svého Pána se smíme těšit.

- **Petrova otázka** říkáš toto podobenství jenom nám nebo všem? a Ježíšova odpověď na ni nastoluje téma **zodpovědnosti** těch, kteří v době nepřítomnosti Pána spravují jeho církev. Podle Lukášova líčení v knize Skutků byla tato odpověď svěřena apoštolům. Pán domu v podobenství ustanovuje nad svým služebnictvem správce, **aby jim včas udělil pokrm** – to je možné chápat jak v doslovném, tak v přeneseném smyslu. Kázání slova a svátostné lámání chleba i péče o chudé patří podle Lukášova konceptu neodlučitelně

k životu církve.

- **ohe? jsem p?išel uvrhnout na zemi...** „Ohe? neznamená jen apokalyptický ohe? posledního soudu, nýbrž také prorocké slovo (srv. Jr 5,14), které svému nositeli p?ináší „k?est“ mu?ednictví (srv. Mk 10,38b). Slova o rozd?lení jsou v nap?tí s blahoslavenstvím tv?rc? pokoje (Mt 5,9) a s lukášovskou proklamací Božího pokoje p?i Ježíšov? narození (Lk 2,14). Lukáš je však zachoval, nebo? zv?stování Božího království rozd?luje (srv. Lk 2,34n), což je ... vyjád?eno citátem z Mi 7,6 (L 12,53). Ve Skutcích je tento ú?inek Slova doložen ?asto. Mezi židy, kte?í „byli rozd?leni mezi sebou“ (Sk 28,25a), a mezi pohany: posm?ch, odkládání rozhodnutí, ?i víra – to jsou protich?dné odpov?di.“ (P: Pokorný, Vznešený Teofile, Mlýn 1998, s. 95-96).

- výzva k **rozpoznání ?asu** v souvislosti s p?íklady meteorologických p?edpov?dí nemá vést k odhad?m a výpo?t?m „konce sv?ta“. Jde o to rozpoznat, že tento ?as má sv??ené úkoly a taky své ohrani?ení v p?íchodu Pán? – to je také obraz cesty k soudu ve vv. 58-59

Úskalí p?íb?hu:

- není t?eba zvláš? mladším d?tem p?evypráv?t celý oddíl, v jednotlivých minipodobenstvích by se snadno ztratily.

- o?ekávání nenadálého Kristova p?íchodu se v NZ také prolíná s **o?ekáváním soudu**, který tu má dvojí konec: v?rný služebník je *ustanoven nade vším*, co jeho pánovi pat?í, zlého vyžene a vykáže mu *úd?l mezi nev?rnými*. Motiv soudu nad nev?rným správcem není pointou vypráv?ní, tím hlavním je výzva k v?rnosti a odpov?dnosti za druhé v ?ase do p?íchodu Pána

- **dokud nezaplatíš do posledního halé?e** – žalá? býval n?kdy vykládán jako o?istec, kde si ?lov?k musí odpykat všechny své viny. Podobenství ale nelíží v jednotlivých fázích, co bude s t?mi špatnými, až p?ijde Pán, ale jako celek zd?raz?uje naléhavost a omezenost ?asu, který je možné využít k dobrému

Pom?cky:

- obrázky lidí pracujících i v no?ních službách (policisté, hasi?i, zdravotníci...)

- obrázky ve?e?e Pán?, syčení zástup? (nap?. ze zp?vníku BTS)

- výro?ní zpráva st?ediska Diakonie apod.

Motiva?ní uvedení do p?íb?hu:

pro Teofila:

- Teofil m?že p?ijít s obvyklou otázkou, že slyšel o druhé p?íchodu Pán? a taky o konci sv?ta a že neví, co si pod tím má p?edstavit a jestli se má bát nebo t?šit a kdy to p?ijde.

Lukáš: kdy p?ijde Pán, nikdo neví – d?ležit?jší je, že do té doby máme sv??ené úkoly a zodpov?dnost jako služebníci v dom?, když je pry? hospodá?.

pro mladší školní v?k:

- m?li jste n?kdy na tábo?e no?ní hlídku? Co kdyby si n?kdo ?ekl, že se mu hlídat nechce a radši bude spát?

- ?ekali jste n?kdy na n?co hodn? dlouho do noci (na p?lnoc o Silvestru, na rodi?e, kte?í slíbili, že vám n?co p?ivezou...)? Co jste d?lali, abyste neusnuli? M?li jste radost, když jste to vydrželi?

pro starší školní v?k:

- požádali vás n?kdy rodi?e, abyste pohlídali mladšího sourozence, když budou pryč? Co ?ekají, že budete d?lat, na co dáte pozor (hlídat, aby si neublížil, hrát si s ním, nakrmit ho...) – a co necht?jí, abyste d?lali (nechat ho samotného, bít ho)?

Osnovy pro vypráv?ní:

a) mladší školní v?k:

Pro mladší d?ti posta?í, když se budete soust?edit na motiv p?ipravenosti a v?rnosti služebník?.

Motivace

I. Služebníci ?ekají na návrat svého pána

II. Když Pán p?ijde, pozve je k hostin?

III. Než Pán odejde, ustanoví správce

IV. Dobrý správce se stará o své spoluslužebníky, špatný zneužije moc, kterou má

V. Návrat pána domu

VI. ?ekání na hostinu v Božím království - v?rnost Bohu

b) starší školní v?k

Motivace

I. služebníci v dom? ?ekají celou noc, až se vrátí jejich Pán

II. když Pán p?ijde, má z toho radost a pozve je k hostin?

III. Petrova otázka

IV. Podobenství o v?rnosti služebník?: Než pán odejde, ustanoví správce

IV. Dobrý správce se zodpov?dn? stará o své spoluslužebníky, špatný zneužije svou moc

V. Zodpov?dnost – komu bylo mnoho sv??eno, od toho se mnoho o?ekává

VYPRÁV?NÍ

I. NESTAREJTE SE!

Ježíš sed?l uprost?ed obrovského zástupu. Ti lidé se málem ušlapali a uma?kali, jak moc toužili být blízko Ježíše. Všichni cht?jí slyšet, co Ježíš povídá. ?asto jim ?íkal: „Nebojte se o sv?j život, že nebudete mít co na sebe a co do žaludku. Nemusíte se starat víc, než je nutné. Hlavn? d?v??ujte Bohu, spoléhejte na n?j. On je blízko vás, on ví, co pot?ebujete. Jen hledejte jeho království a ni?eho se nebojte.”

Lidé se na sebe usmívají – ?asto mají tolik starostí, že je jim z toho smutno a t?žko; n?kdy si je dokonce p?id?lávají vlastní hloupostí. Ale Ježíš jim p?ináší radostnou zprávu, že nemusí být už pod svými starostmi jako pod t?žkým balvanem. Když o nich ?eknou Bohu, ten jejich kámen nebude už tak t?žký a neunesitelný. B?h se o n? stará a oni v?dí, že se na to mohou spolehnout.

II. STAREJTE SE – BU?TE BD?LÍ !

Tentokrát ?íká Ježíš ješt? n?co: „Bu?te p?ipraveni a vaše lampy a? ho?í. Musíte být bd?lí.” Lidé ze zástupu v?dí, co je to bdít – matky musí být n?kdy celé noci vzh?ru u svých d?tí; vojáci na hlídce nesmí ani na chvíli zamhou?it o?i; námo?níci na lodi se také ?asto nevyspí, n?kdo musí p?ece kormidlovat – a ryby se loví hlavn? v noci; n?kdo ze zástupu si zas vzpomn?l na veselé a radostné bd?ní, to když se n?kdo známý vrátil z daleké cesty a muselo se to oslavit; jiný byl zas celé noci vzh?ru, protože mu se nevracel n?kdo blízký a on m?l o n?ho strach.

Je velmi t?žké udržet o?i a ani na chvíli nezd?ímnout. Ale n?kdy je to velmi velmi d?ležit?é. Mohlo by se stát, že zamhou?íme o?i a n?co nám práv? v tom okamžiku ute?e, proklouzne – zaspíme to. Kolikrát se stane, že ?lov?k na n?co ?eká, t?eba na p?lnoc o Silvestru nebo na p?íchod návštěvy, a pak to zaspí. N?kdy m?žeme na spánek i doplatit, t?eba když zaspíme na hlídce a kolem nás proklouzne zlod?j a vykrade táborovou spíž. Ale spánek m?že i ohrozit život, sta?í, když ?idi? auta na zlomek vte?inky zd?ímne – a je zle.

Ježíš vypráví dva p?íb?hy o tom, co to znamená o?ekávat na Boha a po?ítat s ním ve svém život?, aby ?lov?k nepropásl to podstatné. Vysv?tluje to v podobenstvích a obrazech. Vypráví o n?kom jiném, ale my je posloucháme, jako by to vypráv?l o nás a pro nás.

III. O ?EKAJÍCÍCH SLUŽEBNÍCÍCH

To je, jako když služebníci celou noc ?ekají, až se jejich pán vrátí z dlouhé svatební oslavy. On po?ád nejde, už je po p?lnoci, každý už by cht?l zalézt do postele. Ale pak si ?eknou: „Ne, ješt? vydržíme, musíme p?ece hned otev?ít, až pán zabuší na dve?e.” A tak se navzájem povzbuzují: „Nespí, no tak. Uva?íme si kafe, a? neusneme.“ V?dí, co je jejich úkol – otev?ít dve?e. Tak ?ekají skoro celou noc a pán po?ád nikde. Už se rozednívá, už je skoro sv?tlo, když tu najednou: Buch! Buch! Služebníci sp?chají otev?ít – a ve dve?ích stojí jejich pán. A ?íká jim: „Jste skv?lí, bezvadn? jste splnili sv?j úkol, mohli jste jít spát, když jsem tak dlouho nešel, ale vy jste v?rní a spolehliví. Poj?te, te? si sedn?te ke stolu vy.“ A vytáhne velkou krabici s výslužkou,

každému naloží plný talíř, ještě otevře láhev dobrého vína a sám své služebníky obsluhuje.

IV. O NETRPLIVÉM A NEVŮRNÉM SLUŽEBNÍKU

A pak Ježíš vypráví ještě jeden příběh. O člověku, který má hodný služebník a velký dům a musí odcestovat. Aby i v jeho nepřítomnosti všechno v jeho domě dobře fungovalo, ustanoví svého zástupce, správce. Ten se má starat, aby každý dostal včas jídlo a bylo ho dost. Pak pán odjede a je dlouhou dobu pryč. A tu se v domě začnou dít věci! Správce si řekne: „Můj pán se nevrací. Kdoví, kdy se vrátí, možná už nikdy.“ Přestane na svého pána čekát. Jak se to projeví? V tom, že se přestane starat o ostatní služebníky, dokonce je začne bít, a sám pro sebe a své kumpány pořádá žranice a pitky. Jenže ve chvíli, kdy ho správce nečeká, právě doprostřed jedné takové pitky, se pán domu vrátí. Správci leknutím zaskočí. Rozzlobený pán ho chytí za límec a křikí: „Věděl jsi, co po tobě chci, a nedělal jsi to. Kdybys to nevěděl a pokazil něco jen omylem! Ale ty jsi znal mou vůli a dělal sis podle svého. Běž pryč! Už ať jsi venku!”

V. JSME BDĚLÍ?

Lidé v zástupu se usmívají, když slyší o hostině, na které pán obsluhuje služebníky: „To je dobré, to by se nám taky líbilo.“ A trochu se šklebí, když slyší, jak byl potrestán ten ochlasta služebník. „Patří mu to,“ říká někdo. Ale někoho napadne: „Nejsme mu vlastně v něčem podobní? Někdy si říkáme, kolik života nám zbývá; nevíme to. Ale místo toho, abychom si hleděli toho, co nám Hospodin svěřil a co od nás očekává, staráme se hlavně o to, abychom se měli dobře. On nás vede k tomu, abychom se měli rádi a pomáhali si, a my se spíše místo toto hádáme a nechceme se usmířit, děláme zbytečnosti a podrazy. Říkáme si někdy, Bůh je vysoko, možná je mu jedno, co děláme v jeho domě, co děláme na světě.“

VI. ČEKÁNÍ SE PROTAHUJE

Čekat na něco nebo na někoho, to vypadá lehce. Ale spíše se to zkomplikuje tím, že se ta událost nebo ten člověk zdrží. Anebo se ani nezdrží, ale my si myslíme, že už to mělo nastat, že už měl přijít. Přecházíme z místa na místo, jsme nervózní, pak našťvaní, koukáme stále na hodinky: „Tak kde je, už tu měl dávno být!“ Když to trvá déle, než jsme počítali, tak z místa srazu odejdeme. Přestaneme čekat. Vzdáme to. A třeba je to jenom proto, že jsme si špatně zapamatovali čas srazu.

VII. VŮRNOST BOHU

Ježíš nás upozorňuje – Bůh nám dává úkol, povolává nás. My na něj máme čekat, máme s ním počítat ve svém životě. Obě podobnosti názorně vysvětlují, co to znamená bdět a čekat. Čekat na Pána znamená hlavně být mu věrný a každý den co nejšpešněji činit, co nám svěřil. Přemýšlet o tom, co nám uložit, a dělat to. A také dát pozor na to, co se mu nelíbí a co je lepší nedělat.

Bůh nám přece dal znát, že nás má rád a že můžeme a máme mít rádi lidi okolo sebe. Bdět znamená na tohle nikdy nezapomenout. Nikdy se nenechat zviklat k tomu, že nám to přece může být jedno, že na nás nezáleží. Záleží na každém z nás, na tom, jestli se k Bohu budeme přibližovat – třeba tím, že se neúčastníme násilí, lži a podvodu.

VIII. BŮH JE BLÍZKO

Někdy můžeme mít pocit, jako by byl Bůh strašně daleko. A že zlo vítězí. Snad to tak někdy i vypadá. Ale jako v těch podobenstvích, i Hospodář celého světa se vrátí a pozná se k těm, kteří mu zůstali věrni a kteří nepředstali bdít, i když jim to dalo strašnou práci a hlava kolikrát spadla. A on pak také ukáže i na ty, kteří také věřili, jaký mají úkol, ale mysleli jen na sebe a své poslání hodili za hlavu. Bůh je blízko. Zlo nebude mít to poslední slovo.

IX. OČEKÁNÍ NA HOSTINU

Jen Bohu děvňujme. Pán přijde. Je to trochu podobné, jako když zamilovaný kluk čeká na svoji přítelkyni a ona se zdrží. Není mu zatěžko čekat, protože ji miluje.. Stojí a čeká, protože je pro něho důležitá. Opozčila se, ale on ví, že přijde.

Stejně tak jsme my všichni pozváni trpělivě očekávat na Boha a počítat s jeho přítomností, s jeho příchodem. V každém dnu a v každé chvíli mít na mysli, co nám svěřil, co od nás očekává, a podle toho žít. Víme, že nás nezlame. Na konci našeho očekávání pak nebude prázdno a zklamání, ale obrovská Boží hostina.

MODLITBA

Bože, dej nám trpělivost. Se sebou, s ostatními lidmi, se světem. Prosíme tě, dej, ať stejně trpělivě očekáváme na tebe a tvoje úkoly plníme bděle. Těšíme se na tvoji velkolepou hostinu, kterou pro nás chystáš. Dej, ať se u ní všichni sejdem všichni. Věříme, že jsi k ní pozval i nás. Amen

Podněty pro rozhovor

- znáte nějaká povolání, ve kterých mívá člověk i noční služby a musí být připraven, když je ho potřeba?
- čekali jste na něco hodně dlouho? Co čekání nejvíce ztěžovalo?
- máte svůj dům, do kterého si zapisujete? Na co se připravujete krátkou dobu a na co hodně dlouho předem?
- víte o zdejším o jednotlivcích, skupinách a hnutích, jejichž výrazným rysem byla příprava na příchod Pána?
- slyšeli jste nebo četli o „konci světa“? dá se podle bible nějak vypočítat nebo odhadnout podle událostí ve světě?
- skauti mají heslo: Buď připraven. K čemu mají být připraveni? A jak mají být připraveni k setkání na příchod Pána?
- nosí farář talár proto, aby bylo vidět, že je něco jiného než normální lidé? rozhoduje farář o všem ve sboru a musí ho všichni poslouchat? Víte, co dělá staršovstvo?
- když se u vás ve sboru slaví večeře Páně, kdo rozdává chleba a víno? Pro ty, kdo vysluhují, připravují až na konec?
- máte ve sboru křesťanskou službu? co dělá? Víte, co je charita, diakonie, ADRA? Pro církve zakládají takové organizace?
- za co máte vy sami zodpovědnost? jakou mají zodpovědnost vaši rodiče – řidič autobusu – předseda vlády – projektant – kuchařka ve škole – vedení chemické továrny – novinář...

- znáte nějakou písničku o Ježíšově příchodu, o Božím království?

Odkaz na pracovní list

[25 O připravenosti učedníků](#)

Odkaz na píseň

[Kdo na kolenou kleší, vídá dál](#)

[Čisté srdce dávej všem, kdo tě, Bože, chválí](#)

[Dej mi, Pane, bdělé srdce](#)

[U nás na cestě pravé \(EZ679\)](#)

[Pane Bože všemohoucí, buď přítomen svou pomocí](#)

[Bojujte, bojujte dál, pohleďte jen, v dálce svítá](#)

[Až přijdeš Pane znova \(SV10\)](#)

[Když přijde k soudu drahý Pán \(EZ356\)](#)

[My čekáme, kdy zavítáš, tvůj příchod vyhlížíme](#)

Cílová skupina

[Školní](#)

[Mladší školní](#)

Katechetické cykly

[Pozvání na cestu - Evangelium Lukášovo](#)

Biblický odkaz (kat)

[Lukáš 12,35–59](#)